

Les basses de Brics i l'embassament de l'Alsina, els primers espais naturals del Solsonès amb un projecte de conservació i custòdia

GRUP DE NATURA DEL SOLSONÈS / CENTRE D'ESTUDIS LACETANS

GLÒRIA MUJAL, DANI VILLERO, DAVID GUIXÉ, FERMÍ SORT,
MATI MORALES, NÚRIA SERENA, MONTSE RODRÍGUEZ, SARA VILA,
JOAN MARCELÓ I MARC CARRERA.

Introducció

El Solsonès és una comarca de mitjana muntanya amb un ric patrimoni natural i cultural, i una diversitat d'hàbitats que en fan un indret peculiar.

Ara bé, els canvis produïts en els sistemes de gestió agropecuaris i els usos del sòl, juntament amb la demanda creixent d'aigua pel consum domèstic, industrial i agrícola han comportat la desaparició o degradació de moltes rieres, sèquies i basses naturals. De fet, aquests racons d'aigua, molts d'ells creats per la mà de l'home, han conformat durant segles una autèntica xarxa d'espais humits que ha fet més ric i divers el patrimoni natural, i per això, és important la seva conservació.

Paral·lelament, conservar el medi natural és una activitat que esdevé cada cop més una necessitat social, tant pel valor intrínsec de la pròpia diversitat biològica com pel seu valor educatiu.

Des d'aquesta perspectiva, i donat que els hàbitats aquàtics en general i els boscos de ribera en especial han estat sempre poc considerats, al Solsonès han acabat presentant un estat de conservació molt delicat. La importància de conservar aquests petits espais rau en el fet que poden ser utilitzats com a refugi per a diverses espècies pròpies d'aquests hàbitats, permetent així la conservació de la biodiversitat.

A partir d'un projecte elaborat pel Grup de Natura del Solsonès (GNS), secció del Centre d'Estudis Lacetans; i cofinançat per la Fundació "la Caixa", l'any 2005 s'ha pogut començar a treballar en la conservació i millora d'aquests ambients humits. Les àrees escollides pel projecte han estat les basses de Brics i l'embassament de l'Alsina ja que són espais que actuen com a importants corredors biològics enmig dels sistemes agropastorals i que presenten una necessitat de conservació. El projecte combina la conservació i restauració mediambiental amb tasques d'educació ambiental.

“De la teoria a la pràctica”: les basses de Brics i l’embassament de l’Alsina

Amb els anys, l’àrea d’estudi ha anat patint un lleuger procés d’antropització: arranament de camins, moviments de terres per ampliar les mateixes basses, la construcció de l’embassament de l’Alsina, la construcció de granges, entre altres. És interessant veure com el mateix medi que pateix totes aquestes perturbacions, acaba absorbint-les de manera òptima, tot i no arribar a una situació climàtica. Treballar en un medi poc antropitzat fa que existeixi un ampli marge de mesures per aconseguir una òptima conservació de la zona.

En la conservació i millora del medi es poden perseguir diferents objectius, depenent del grau de perturbació i de la necessitat de conservar les espècies i hàbitats locals. Aquests objectius es poden valorar des del sentit ampli de la restauració o des d’una simple rehabilitació. En el nostre cas i donat que el projecte va dirigit a conservar uns ambients humits, s’ha d’optar per la funcionalitat ecològica tenint en compte el context de la potencialitat del lloc, de les espècies i funcions, i no anar més enllà del que és estrictament necessari.

Un cop fixat l’objectiu que es vol assolir, cal considerar les característiques del lloc i actuar tenint presents els ecosistemes de referència que s’han mantingut, simplement observant una imatge del indret d’anys enrere. S’ha de pensar, a més, que qualsevol actuació que es dugui a terme s’haurà de plantejar tenint en compte els factors limitants, i veure la seva viabilitat no sols en el pla ambiental sinó també en el social i econòmic.

A principis de l’any 2006 es va dur a la pràctica el projecte. Tècnics i voluntaris del GNS i personal de l’ajuntament d’Olius van treballar a la zona per poder fer realitat la restauració i conservació de les basses de Brics i l’embassament de l’Alsina. Es van instal·lar unes pantalles de protecció visual i observació de les aquàtiques, uns panells informatius que descriuen la fauna i flora de cada espai aquàtic i una tanca que impedia el pas de les vaques a les àrees de l’embassament de l’Alsina, on es va replantar vegetació aquàtica amb l’objectiu de crear espais òptims de nidificació d’aus. De moment però, aquesta vegetació no ha prosperat degut a una acció malintencionada en la que s’ha tallat la tanca i el filat per tal que les vaques hi poguessin accedir.

Fins ara, la zona ha rebut visites d’escoles, excursionistes, naturalistes, ornitòlegs i turistes, entre altres.

Basses de Brics (Fermí Sort)

Embassament de l’Alsina (Fermí Sort)

Panell informatiu (David Guixé)

Pantalla de protecció visual i observatori (David Guixé)

1. Descripció del medi físic i microbiològic

L'àrea d'estudi es troba repartida en dos municipis diferents, les basses de Brics són al municipi d'Olius i l'embassament de l'Alsina pertany al municipi de Riner (figura 1)

Ambdós municipis presenten una gran superfície agrària repartida entre conreus i bosc. Els nuclis de població queden allunyats de la zona d'actuació i, als voltants, bàsicament hi predomina l'activitat agrícola, amb el cultiu de cereals i la ramaderia extensiva.

Pel que fa a la geologia trobem un predomini de materials de tipus margós que donen un substrat més aviat bàsic; altres litologies presents són: calcàries, gresos i microconglomerats. Tots aquests materials pertanyen a l'època de l'oligocè.

La zona presenta un clima mediterrani, i en funció de l'índex hídric anual (Índex d'humitat de Thornwhite, Atlas Climàtic de Catalunya, 1996) es classifica com a subhúmit. La temperatura mitjana anual és d'11-12 °C i la precipitació mitjana anual és de 650-700 mm.

L'embassament de l'Alsina s'alimenta de les aportacions d'aigua superficial procedents de la rasa de

Robins. Són aportacions molt variables segons l'època de l'any, fet que provoca que el nivell d'aigua a l'embassament també sigui molt variable, presentant un mínim a l'època estival i un màxim a la primavera i la tardor. Aquest fet condiona molt el desenvolupament de la vegetació aquàtica al voltant de l'embassament. Les basses de Brics recullen aigües de diferents rases i la seva capacitat també és variable segons l'època de l'any. La bassa petita s'alimenta d'una surgència natural.

Per avaluar l'estat ecològic de l'aigua cal fer-ho a partir d'indicadors hidromorfològics, físico-químics i biològics. D'una banda, es pot mesurar la qualitat de l'aigua a partir de paràmetres físics i químics, i complementar-los amb l'estudi dels invertebrats, i de l'altra, es pot determinar l'estat de conservació general a partir d'aspectes relacionats amb la morfologia, la vegetació i les alteracions antròpiques.

Les dades físico-químiques per l'embassament de l'Alsina han estat, pH=8, bàsic, concordant amb les litologies de la zona i una temperatura de 18°C (21 d'octubre de 2006). Per les basses de Brics, el pH=8 i la temperatura de 14°C en les mateixes dates. La diferència de temperatura podria ser deguda a la diferència

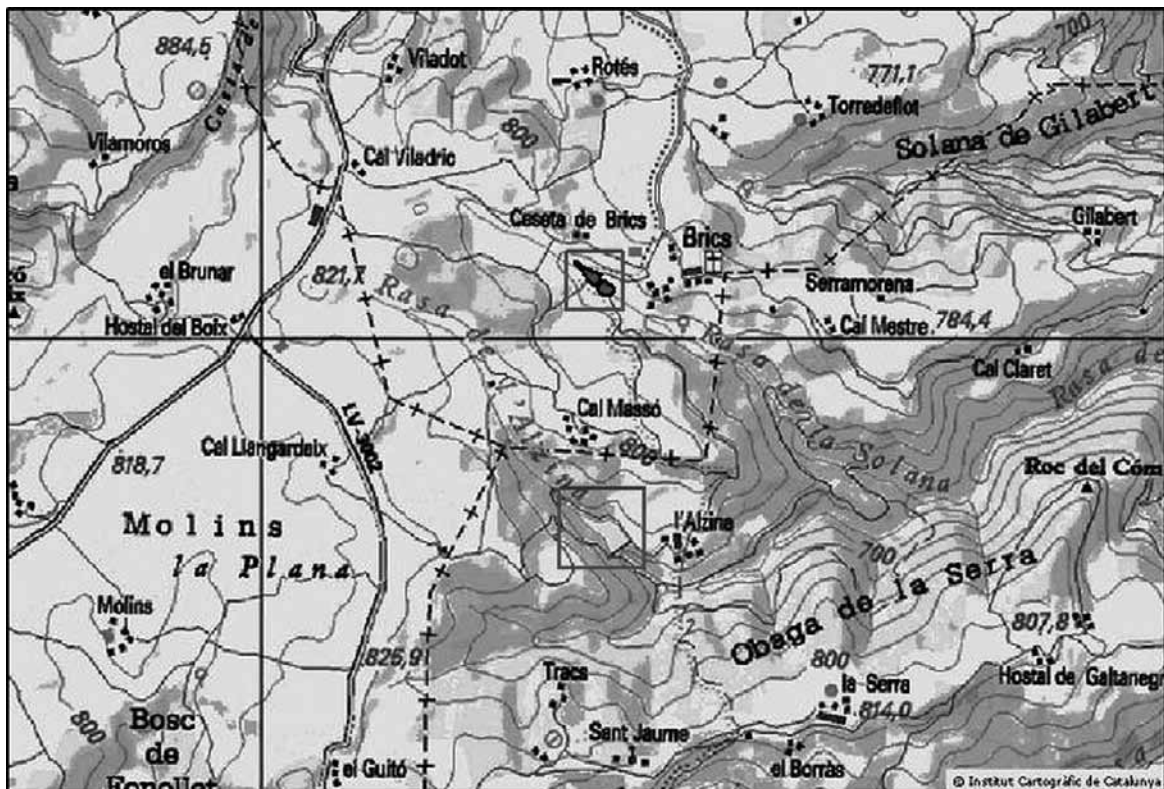

Figura 1. Plànol de situació de l'àrea d'estudi. Font: DPTOP. Generalitat de Catalunya.

entre les masses d'aigua, atès que l'embassament de l'Alsina és molt més gran, a diferències d'orientació dels dos indrets, o a diferències en la metodologia de presa de dades.

Pel que fa els paràmetres biològics, s'han observat alguns representants dels principals taxons que es poden trobar en aquests ecosistemes, constatant-ne una major quantitat d'algues i microorganismes a les basses de Brics pel fet de contenir una menor massa d'aigua i una major densitat de vegetació i fauna. Les microalgues són organismes unicel·lulars o pluricel·lulars tal·lofítics que generalment realitzen la fotosíntesi, i que per tant, són els que produeixen l'aliment per a altres organismes de la xarxa tròfica. El grup de microalgues trobades són: els cloròfits o algues verdes del gènere *Spirogyra* i algues del gènere *Zignema*, molt habituals en aquests ecosistemes. Els protozous són organismes unicel·lulars heteròtrofs que s'alimenten d'algues, bacteris i d'altres protozous. D'aquest grup s'han trobat alguns ciliats com els del gènere *Cothurnia*. Finalment s'ha trobat un representant dels heteròpters, un grup d'insectes que compta amb molts representants aquàtics. Tots aquests organismes trobats a

les mostres d'aigua analitzades s'han pogut observar en el microscopi òptic.

L'estudi de la qualitat de l'aigua de l'embassament de l'Alsina i de les basses de Brics ha estat força limitat i s'espera fer un seguiment més sistemàtic en un futur.

Heteròpter (Mati Morales)

Cothurnia sp (Mati Morales)

Spirogyra sp (Mati Morales)

2. Descripció del medi biològic

Espais d'interès natural

La zona d'estudi no s'emmarca actualment sota cap figura de protecció vigent. Tot i així, cal destacar l'Espai d'Interès Natural del Miracle proper

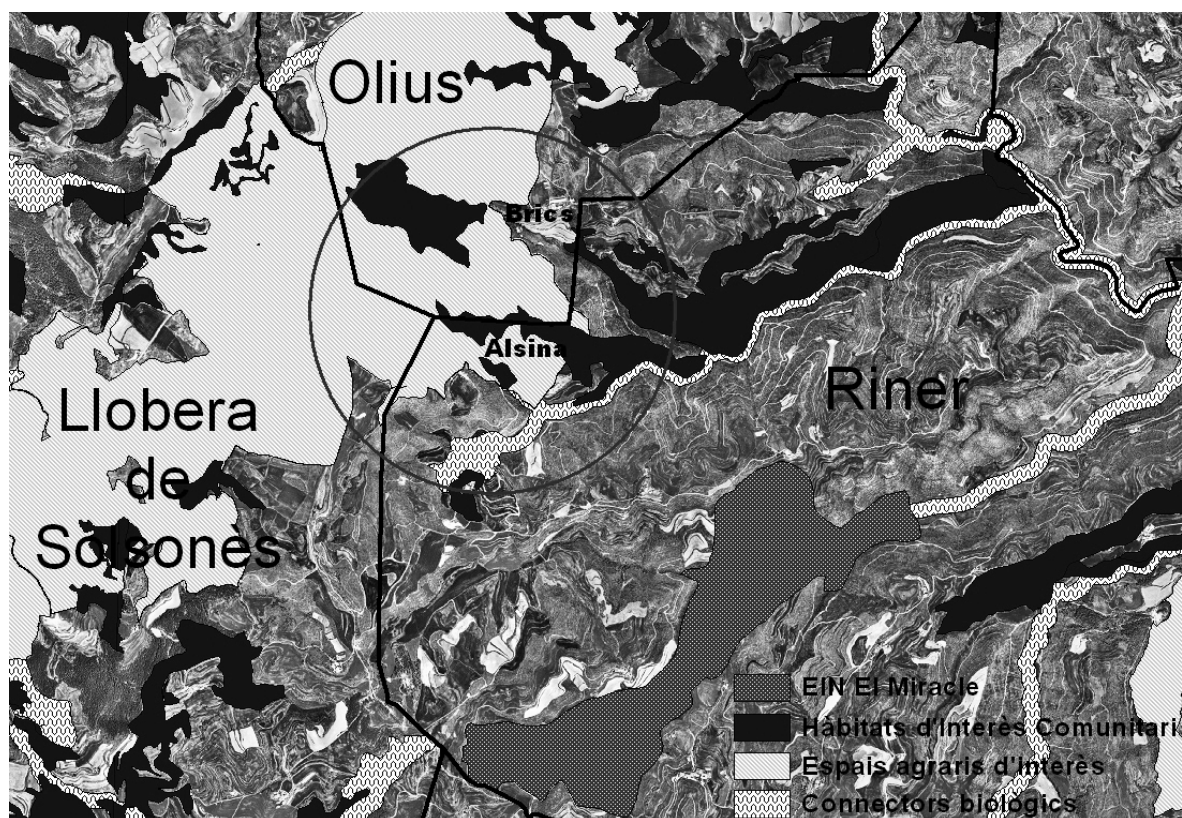

Figura 2. Mapa d'espais d'interès natural. Fonts: Guixé i Sort a CEL 2006 i DMAiH.

a la zona de l'embassament de l'Alsina. Aquest espai natural acull una petita mostra representativa dels paisatges submediterranis de pinedes de pinassa dels altiplans centrals catalans. Abans de l'incendi de 1998, el Miracle conservava alguns elements de la flora criptogàmica i de la fauna invertebrada d'especial interès.

D'altra banda, segons l'estudi dels elements i espais d'interès natural de la comarca del Solsonès (Guixé i Sort a CEL 2006), l'àrea d'estudi està definida com a plana agrícola i ambient aquàtic d'interès, i a més és un connector natural entre les àrees circumdants definides com a espais d'interès de conservació (figura 2).

Hàbitats

Seguint la classificació de la cartografia d'hàbitats de Catalunya, basada en la interpretació i adaptació de la classificació d'hàbitats de la Unió Europea que proposa el document "Corine biotopes manual 1991", els hàbitats de la zona d'estudi, embassament de l'Alsina i basses de Brics, són els que es poden veure a la figura 3.

Les condicions de la zona, bàsicament, permeten la presència de dominis de vegetació amb característiques xeròfiles i continentalitzades. Per tant, el paisatge potencial vindria dominat per les rouredes seques i els carrascars, i la zona pertany al domini de la roureda seca de fulla petita: *Violo-Quercetum fagineae* (Bolos, Vigo & Carreras. 2004).

Conreus de cereal (David Guixé)

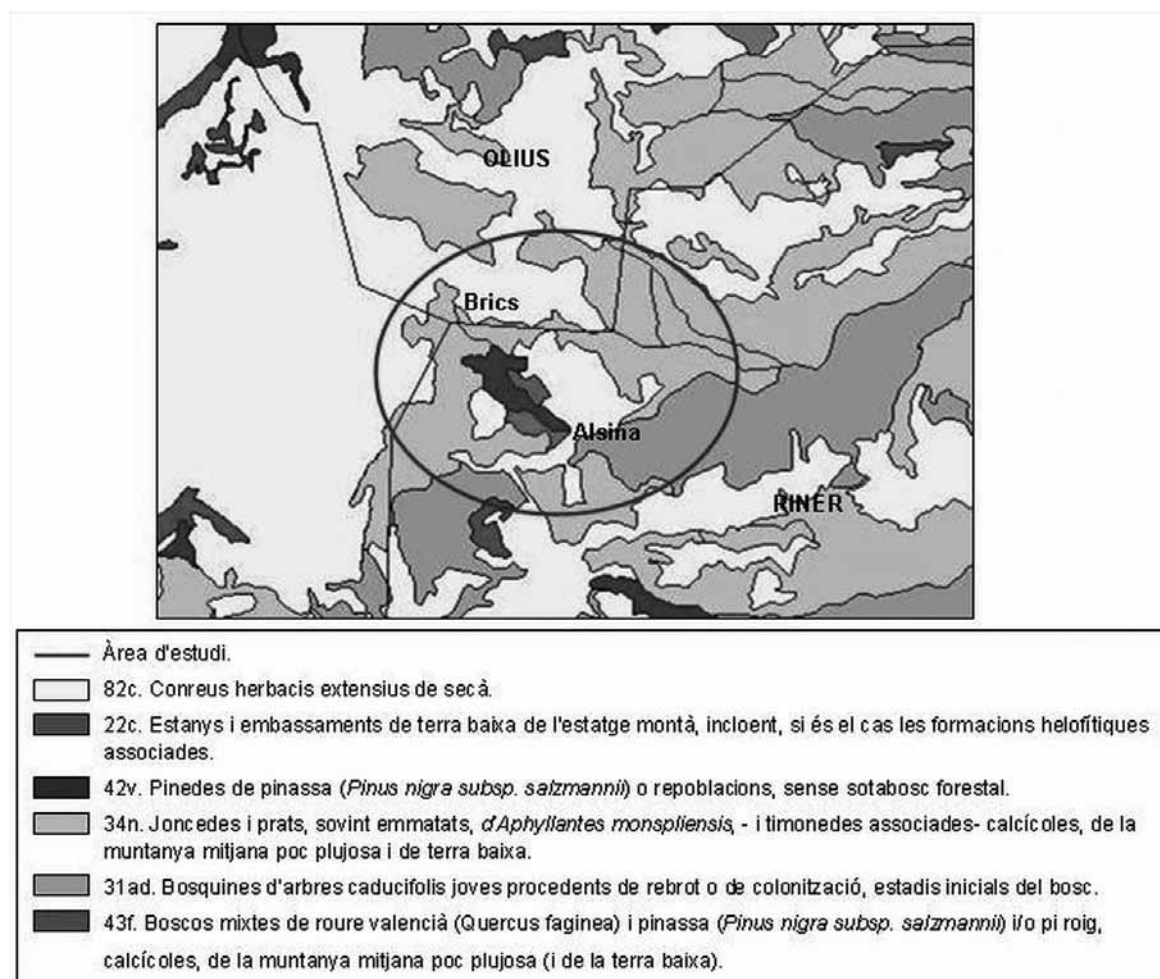

Figura 3. Mapa d'hàbitats. Departament Medi Ambient i Habitatge. Generalitat de Catalunya. 2005

Hàbitats d'interès comunitari

Tenint en compte la classificació dels hàbitats que fa la Directiva d'Habitats de la Unió Europea, a la zona s'hi troben tres hàbitats d'interès comunitari: els prats mediterranis basòfils dels vessants solells (que són un hàbitat prioritari de conservació), les aigües estagnants oligosotròpiques de l'embassament de l'Alsina i els carrascars (figura 4).

Prats mediterranis (Fermí Sort)

Aigües estagnants (Fermí Sort)

Alzinars i carrascars (Fermí Sort)

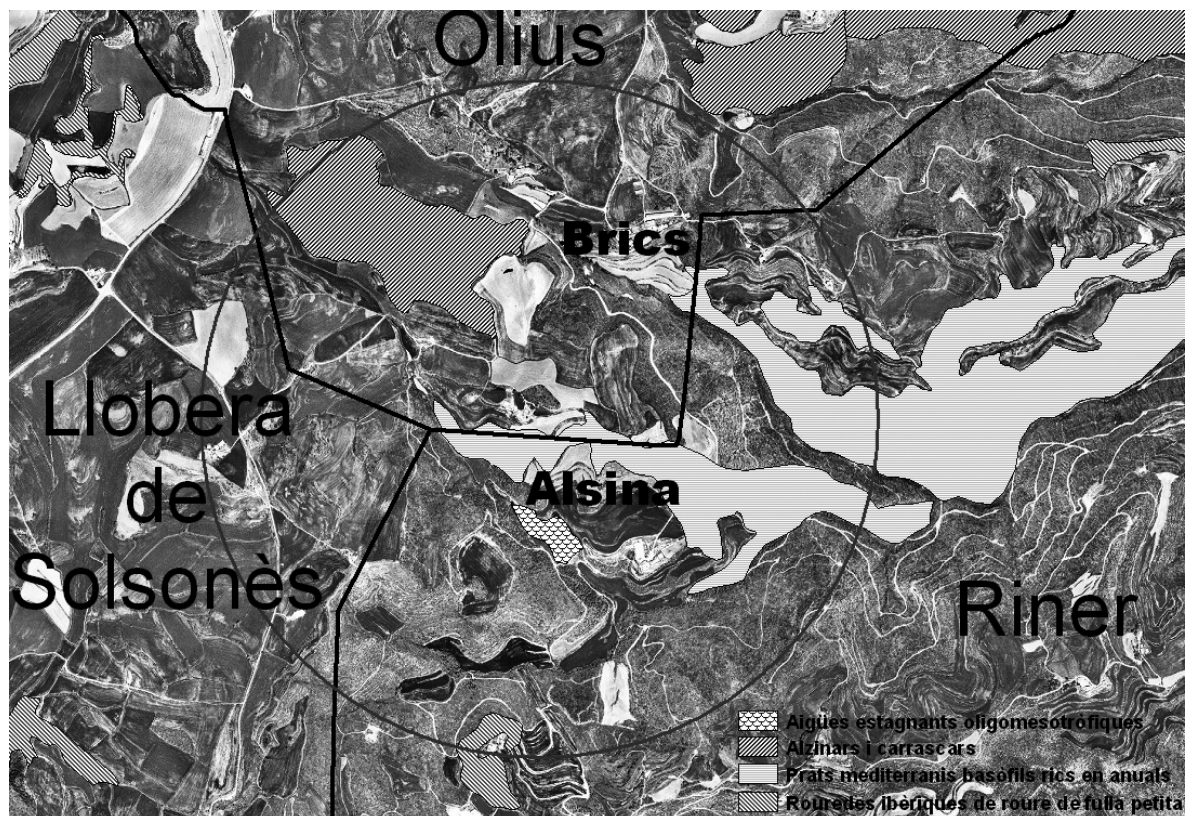

Figura 4. Mapa d'Habitats d'Interès Comunitari. Font: DMAiH.

Vegetació i flora

L'estudi de la vegetació actual i de la flora de la zona s'ha realitzat a partir de les dades obtingudes en els inventaris florístics fets l'any 2006. Aquests inventaris han consistit en identificar les espècies properes a l'embassament de l'Alsina i les basses de Brics. Cal dir que no s'han estimat abundàncies, i per algunes espècies només s'ha pogut determinar el gènere.

S'han definit i cartografiat 7 comunitats florístiques en un radi de 200 m al voltant de l'embassament de l'Alsina, i de 100 m al voltant de les basses de Brics.

Tot seguit es descriuen més detalladament les comunitats vegetals definides en cadascuna de les dues àrees:

Embassament de l'Alsina

• Bosc de pinassa

Es localitza a la part més obaga de la zona, just al marge esquerre de l'embassament, orientació nordoest. La superfície d'aquest polígon cartografiat és de 0,16 km². L'espècie arbòria predominant i que dona nom a la comunitat és la pinassa (*Pinus nigra subsp. salzmannii*), que es troba acompanyada per la carrasca (*Quercus ilex subsp. rotundifolia*) i el roure subpirinenc (*Quercus subpyrenaica*).

Aquesta comunitat és segurament de caràcter secundari, molt característica de zones calcàries en el domini del roure de fulla petita (*Quercus faginea*).

S'han inventariat les espècies classificades per estrats i ordre alfabètic que apareixen a la taula 1.

Taula 1. Espècies del bosc de pinassa

BOSC DE PINASSA	
Nom científic	Nom comú
ESTRAT ARBORI	
<i>Pinus nigra subsp. salzmannii</i>	Pinassa
<i>Quercus ilex</i>	Alzina
<i>Acer monspessulanum</i>	Auró negre
ESTRAT ARBUSTIU	
<i>Buxus sempervirens</i>	Boix
<i>Rosa sp.</i>	
<i>Cornus sanguinea</i>	Sanguinol
<i>Viburnum lantana</i>	Tortellatge
<i>Rubus ulmifolius</i>	Esbarzer
ESTRAT HERBACI	
<i>Eryngium campestre</i>	Cardó corredor
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	Bossa de pastor
<i>Allium sp.</i>	
<i>Taraxacum officinale</i>	Dent de lleó
<i>Medicago sativa</i>	Melgó
<i>Juncus inflexus</i>	Jonquina
<i>Trifolium sylvaticum</i>	Trèvol
<i>Silybum marianum</i>	Card
<i>Plantago major</i>	Plantatge
<i>Chenopodium album</i>	Blet blanc
<i>Euphorbia serrata</i>	Lletrera
<i>Knautia dipsacifolia subsp. Catalaunica</i>	
<i>Viola willkommii</i>	Viola
<i>Teucrium chamaedrys</i>	Camedris
<i>Rubia peregrina</i>	Rogeta
Molses: <i>Hylacomium, Hynum, Scleropodium...</i>	

Jonquina (David Guixé)

Pinassa (David Guixé)

• Roureda

A la part més oriental de l'embassament s'hi localitza una comunitat que es caracteritza per la presència de dos espècies de roure, tant el roure de fulla petita (*Quercus faginea*) com el roure subpirinenc (*Quercus subpyrenaica*). La superfície d'aquest bosc és d'uns 0,19 km². Aquesta comunitat calcícola amb tendència continental, a part de presentar puntualment algun peu de pinassa, presenta un estrat arbustiu i herbaci força desenvolupat amb una gran varietat d'espècies.

S'han inventariat les espècies classificades per estrats i ordre alfabètic que apareixen a la taula 2.

Taula 2. Espècies de la roureda

ROUREDA	
Nom científic	Nom comú
ESTRAT ARBORI	
<i>Quercus faginea</i>	Roure valencià
<i>Quercus subpyrenaica</i>	Roure subpirinenc
<i>Pinus nigra</i>	Pinassa
ESTRAT ARBUSTIU	
<i>Buxus sempervirens</i>	Boix
<i>Quercus coccifera</i>	Garric
<i>Genista scorpius</i>	Argelaga
<i>Rosmarinus officinalis</i>	Romaní
<i>Thymus vulgaris</i>	Timó
ESTRAT HERBACI	
<i>Rubia peregrina</i>	Rogeta
<i>Sanguisorba minor</i>	Pimpinella
<i>Allyssum sp.</i>	
<i>Helianthus sp.</i>	
<i>Teucrium chamaedrys</i>	Camedris
<i>Galium pumilum</i>	Espunyidella
<i>Dactylis glomerata</i>	Dàctil
<i>Hypericum perforatum</i>	Herba de Sant Joan
<i>Aphyllantes monspeliensis</i>	Jonça
<i>Dorycnium pentaphyllum</i>	Botxa
<i>Lithospermum fruticosum</i>	Sanguinària
<i>Sedum sediforme</i>	Crespinell gros

Roure de fulla petita (Fermí Sort)

Argelaga (Fermí Sort)

• Fenassars

Entre conreus i bosquines s'hi troben petites franges de fenassars que actuen com a mantell marginal del bosc. Aquesta unitat es caracteritza principalment per la presència d'espècies herbàcies que creixen sobre prats secs i està dominada per gramínies.

S'han inventariat les espècies classificades per estrats i ordre alfabètic que apareixen a la taula 3.

Taula 3. Espècies dels fenassars

FENASSARS	
Nom científic	Nom comú
ESTRAT ARBUSTIU	
<i>Rubus ulmifolius</i>	Esbarzer
<i>Rosa sp.</i>	
<i>Prunus spinosa</i>	Aranyoner
ESTRAT HERBACI	
<i>Malva sylvestris</i>	Malva
<i>Anacyclus clavatus</i>	Panigroc
<i>Echium vulgare</i>	Viperina
<i>Papaver rhoeas</i>	Rosella
<i>Avena sp.</i>	
<i>Rumex crispus</i>	Paradella
<i>Plantago major</i>	Plantatge
<i>Pallenis spinosa</i>	Gravit
<i>Ranunculus sp.</i>	Ranuncle
<i>Helchrysum stoechas</i>	Sempreviva borda
<i>Chamaeacytisus sp.</i>	
<i>Lathyrus cicera</i>	
<i>Leuzea conifera</i>	Pinya de Sant Joan

Lathyrus cicera (Fermí Sort)

Esbarzer (Fermí Sort)

• Vegetació aquàtica

La humitat ambiental existent al voltant de l'embassament i a les àrees pròximes al torrent, fa que hi creixin determinades espècies característiques dels ambients aquàtics. La producció primària basada en aquesta vegetació aquàtica, els cicles de creixement, floració i fructificació, així com la taxa de descomposició, determinaran el manteniment de la qualitat de l'aigua.

S'han inventariat les espècies classificades per estrats i ordre alfabètic que apareixen a la taula 4.

Herba de Sant Antoni (David Guixé)

Taula 4. Espècies de la comunitat de ribera

COMUNITAT DE RIBERA	
Nom científic	Nom comú
ESTRAT ARBORI	
<i>Fraxinus angustifolia</i>	Freixe
<i>Salix alba</i>	Salze
<i>Populus nigra</i>	Pollancre
<i>Ulmus minor</i>	Om
ESTRAT ARBUSTIU	
<i>Tamarix africana</i>	Tamarell
<i>Crataegus monogyna</i>	Arç blanc
<i>Sorbus sp.</i>	
<i>Cornus sp.</i>	
<i>Sorbus torminalis</i>	Moixera de pastor
ESTRAT HERBACI	
<i>Verbena officinalis</i> (típica llocs humits)	
<i>Epilobium hirsutum</i> (típica ribera)	Herba de Sant Antoni
<i>Brachypodium sylvaticum</i>	Fenàs del bosc
<i>Juncus sp.</i>	
<i>Scirpus holoschoeunus</i>	Joncs
<i>Mentha aquatica</i>	Menta d'aigua
<i>Viburnum lantana</i>	Tortelatge
<i>Hedera helix</i>	Eura
<i>Aquilegia vulgaris</i>	Corniol
<i>Plantago media</i>	Plantatge
<i>Teucrium pyrenaicum var. catalanicum</i>	
<i>Coriaria myrtifolia</i>	Roldor
<i>Verbascum virgatum</i>	Puntalla
<i>Convolvulus arvensis</i>	Corretjola
<i>Campanula glomerata</i>	Campaneta
<i>Centaurea aspera subs. aspera</i>	
<i>Ranunculus arvensis</i>	Ranuncle

Pollancre (Montse Rodríguez)

• **Conreus**

A la zona també hi són ben representats els conreus agrícoles, on s'hi sembra blat (*Triticum sp.*), ordi (*Hordeum murinum*) i alfals (*Medicago sativa*).

Basses de Brics

• **Canyissar**

Aquesta comunitat vegetal està dominada bàsicament per espècies característiques d'ambients humits amb un clar predomini del canyís (*Phragmites australis*). Acompanyant aquesta espècie s'hi troben altres plantes característiques dels ambients de ribera.

Es destaquen les espècies que apareixen a la taula 5.

Taula 5. Espècies del canyissar

CANYISSAR	
Nom científic	Nom comú
ESTRAT HERBACI	
<i>Typha latifolia</i>	Balca de fulla ampla
<i>Typha angustifolia</i>	Boga
<i>Phragmites australis</i>	Canyís
<i>Urtica dioica</i>	Ortiga
<i>Artemisia absinthium</i>	Absenta
<i>Arenaria sp.</i>	
<i>Hernicria sp.</i>	

Canyís (Mati Morales)

• **Fenassars**

A la zona existeixen petites franges de fenassars i plantes ruderals que es troben entre conreus i bosquines. Aquesta unitat es caracteritza principalment per la presència de diverses espècies de gramínies i altres plantes herbàcies de prats secs submediterranis.

S'han inventariat les espècies classificades per estrats i ordre alfabètic que apareixen a la taula 6.

Taula 6. Espècies dels fenassars

FENASSARS	
Nom científic	Nom comú
ESTRAT ARBUSTIU	
<i>Rubus ulmifolius</i>	Esbarzer
<i>Rosa sp.</i>	
<i>Prunus spinosa</i>	Aranyoner
ESTRAT HERBACI	
<i>Malva sylvestris</i>	Malva
<i>Anacyclus clavatus</i>	Panigroc
<i>Echium vulgare</i>	Viperina
<i>Papaver rhoeas</i>	Rosella
<i>Avena sp.</i>	
<i>Rumex crispus</i>	Paradella
<i>Plantago major</i>	Plantatge
<i>Pallenis spinosa</i>	Gravit
<i>Ranunculus sp.</i>	Ranuncle
<i>Helichrysum stoechas</i>	Sempreviva borda
<i>Chamaeacytisus sp.</i>	
<i>Latirus cicera</i>	
<i>Leuzea conifera</i>	Pinya de Sant Joan

• **Conreus**

A la zona també hi són ben representats els conreus agrícoles, on s'hi sembra blat (*Triticum sp.*), ordi (*Hordeum murinum*) i alfals (*Medicago sativa*). Cal destacar, a més, la presència en els diferents ambients de diverses espècies d'orquídies, com les abelleres (*Ophrys scolopax* i *Ophrys catalaunica*).

Ophrys scolopax (Fermí Sort)

Ophrys catalaunica (Fermí Sort)

Fauna

La zona d'actuació presenta una important diversitat d'espècies vertebrades. Tenint en compte les diferents cites faunístiques que s'han recollit, tant a l'embassament de l'Alsina i les basses de Brics, com també en indrets molt propers a aquesta àrea, s'ha constatat la presència d'un total de 206 espècies de vertebrats. La majoria pertanyen al grup dels ocells (157), alguns dels quals només són de pas, sense nidificar-hi (veure catàleg de fauna vertebrada a l'annex).

La comparació d'aquestes dades amb les del total de la comarca ha permès saber quin és el percentatge de vertebrats que hi ha a ambdós llocs respecte al Solsonès. Els resultats es mostren a la taula 7, on es pot veure el número d'espècies presents per cada grup de vertebrats, tant a l'embassament de l'Alsina i les basses de Brics com també al Solsonès, i el percentatge que representa respecte al total de la comarca per cada grup de vertebrats i pel total d'espècies presents.

Taula 7. Taula comparativa de vertebrats de l'embassament de l'Alsina i les basses de Brics amb els del Solsonès. *Guixé et al.* en preparació. El medi Natural del Solsonès. Vegetació, flora, fauna i espais d'interès natural.

Grup Vertebrats	Núm. sp. Brics-Alzina	Núm. sp. Solsonès	Núm. sp. probables Solsonès	% respecte comarca	% probable
Peixos	4	20	21	20,0	19,0
Amfibis	8	10	12	80,0	66,7
Rèptils	10	17	21	58,8	47,6
Ocells	157	223	245	70,4	64,1
Mamífers	27	47	60	57,4	45,0
Total	206	317	359	65,0	57,4

Balquer (*Acrocephalus arundinaceus*) (Joan Estrada)

Blauet (*Alcedo atthis*) (David Guixé)

Mallerenga blava (*Parus caeruleus*) (David Guixé)

Eriçó fosc (*Erinaceus europaeus*) (Fermí Sort)

Xoriguer comú (*Falco tinnunculus*) (David Guixé)

Llangardaix ocel·lat (*Lacerta lepida*) (David Guixé)

D'aquestes dades se'n poden treure les següents conclusions:

1. L'embassament de l'Alsina i les basses de Brics són uns espais amb una diversitat molt alta d'espècies on s'hi poden observar el 65 % del total de vertebrats presents a la comarca del Solsonès.

2. Els ocells i els amfibis són els grups de vertebrats que tenen un percentatge més semblant respecte al Solsonès (80%).

3. El grup menys representat és el dels peixos.

A partir de la llista vermella de vertebrats que tenen prioritat màxima de conservació al Solsonès (Guixé, Rocaspana & Rodríguez, 2005) s'obté, per cada grup de vertebrats, el conjunt d'espècies i els seus hàbitats que s'han de conservar a la zona de l'embassament de l'Alsina i les basses de Brics.

S'ha determinat la presència en aquests espais de 30 espècies de vertebrats que es consideren de prioritat màxima de conservació (taula 8).

Taula 8. Espècies amb prioritat màxima de conservació.

Nom científic	Nom comú	Estatus general
AMFIBIS		
<i>Hyla meridionalis</i>	Reineta	NT
<i>Pelobates cultripes</i>	Gripau d'esperons	LC
RÈPTILS		
<i>Timon lepida</i>	Llangardaix ocellat	NT
AUS		
<i>Athene noctua</i>	Musol comú	VU
<i>Sylvia hortensis</i>	Tallarol emmascarat	NT
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Cabusset	VU
<i>Scolopax rusticola</i>	Becada	VU
<i>Emberiza citrinella</i>	Verderola	CR
<i>Falco columbarius</i>	Esmerla	VU*
<i>Circus cyaneus</i>	Arpella pàl.lida	EN*-CR
<i>Milvus milvus</i>	Milà reial	EN
<i>Gyps fulvus</i>	Voltor comú	NT
<i>Circaetus gallicus</i>	Àguila marcenca	LC
<i>Hieraaetus pennatus</i>	Àguila calçada	NT
<i>Falco eleonaorae</i>	Falcó de la reina	VU
<i>Falco peregrinus</i>	Falcó peregrí	NT
<i>Rallus aquaticus</i>	Rascló	CR/EN*
<i>Charadrius dubius</i>	Corriol petit	VU
<i>Tyto alba</i>	Òliba	VU
<i>Alcedo atthis</i>	Blauet	VU
<i>Riparia riparia</i>	Oreneta de ribera	CR
<i>Anthus spinoletta</i>	Grasset de muntanya	VU
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Boscarla de canyar	CR
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Balquer	CR
<i>Sylvia communis</i>	Tallareta vulgar	VU
MAMÍFERS		
<i>Erinaceus europaeus</i>	Eriçó fosc	VU
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Rat penat gran de ferradura	NT
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Rat penat petit de ferradura	NT
<i>Arvicola sapidus</i>	Rata d'aigua	VU
<i>Genetta genetta</i>	Gat mesquer	NA

EW: Extintida. **CR:** En perill crític. **EN:** En perill. **VU:** Vulnerable. **NT:** Quasi amenaçat. **LC:** Poc amenaçada. **NE:** No amenaçada. **NA:** No avaluada. *hivernants.

Cal dir que la prioritat de conservació en el grup dels ocells vindrà determinada per la fenologia de cada espècie, seguint la següent jerarquia: nidificants, hivernants i de pas.

Segons els resultats obtinguts en el Seguiment d'Amfibis de Catalunya (SAC) de l'any 2006, les basses de Brics van ser el punt de mostreig amb major diversitat d'amfibis de Catalunya (Villero, *com. pers.*).

Gripau comú (*Bufo bufo*) (Dani Villero)

Gripau d'esperons (*Pelobates cultripes*) (Dani Villero)

Serp d'aigua (*Natrix maura*) (Dani Villero)

Gripau corredor (*Bufo calamita*) (Dani Villero)

Reineta (*Hyla meridionalis*) (Xavi Moreno)

Granota verda (*Pelophylax perezii*) (Dani Villero)

Les poques dades sobre invertebrats es limiten als resultats d'un cens de papallones diürnes que es va realitzar el 19 de maig de 2007 (taula 9).

Taula 9. Espècies de papallones trobades al cens de maig de 2007

Família	Espècie
PIERIDAE	<i>Eucloe simplonia</i>
	<i>Anthocharis belia</i>
	<i>Pieris brassicae</i>
LICAENIDAE	<i>Glaucopsyche melanops</i>
	<i>Polyommatus icarus</i>
	<i>Lycaena phlaeas</i>
NYMPHALIDAE	<i>Vanessa cardui</i>
	<i>Melitaea phoebe</i>
	<i>Melitaea trivia</i>
	<i>Artogeia napi</i>
	<i>Artogeia rapae</i>
	<i>Pseudophilotes panoptes</i>

Eucloe simplonia (Fermí Sort)

Melitaea trivia (Mati Morales)

Anthocharis belia (Mati Morales)

3. Gestió i conservació dels espais naturals

El projecte de millora i conservació de les basses de Brics i l'embassament de l'Alsina s'emmarca dins de l'anomenada biologia de la conservació, disciplina que té com a principal objectiu minimitzar l'impacte de l'home en la natura i afavorir la conservació de les espècies (animals, plantes, etc.) i els processos (ecosistemes, evolució, migració, etc.) com a elements singulars del planeta.

Per assolir aquest objectiu es plantegen tres línies de treball (Primack & Ros, 2002):

1. Investigar i descriure la diversitat del món viu.
2. Entendre els efectes de les activitats humanes sobre les espècies.
3. Desenvolupar mètodes interdisciplinaris dirigits a la protecció i recuperació de la diversitat biològica.

Les zones humides són uns dels hàbitats més diversos i productius de la Terra, amb una gran diversitat d'espècies i amb una importància cabdal en nombrosos processos. Un clar exemple és la migració d'ocells, un procés d'escala planetària en què les zones humides actuen com a punts estratègics (descans, alimentació, etc.) en la ruta migratòria de moltes espècies.

Dins aquest marc, el Grup de Natura del Solsonès té com a línia d'actuació prioritària la millora de les zones humides del Solsonès, constituïdes fonamentalment per masses d'aigua de mida mitjana o petita que esquitxen tota la comarca, i que tot i el seu aparent poc interès natural, constitueixen un dels hàbitats que concentren més diversitat biològica i, alhora, on conflueixen interessos al voltant de la gestió de l'aigua. El fet de que es tracti d'hàbitats

històricament afavorits per l'home no només no resta interès biològic, sinó que els afegeix valor, ja que els processos naturals en què ha participat l'home s'hi sumen aspectes històrics i culturals que també cal preservar.

Com queda palès en els apartats anteriors, aquestes basses són dues de les zones humides més importants de la comarca, i davant la constatació del seu progressiu deteriorament el Grup de Natura del Solsonès ha decidit amb el suport de la Fundació "La Caixa" i el vist-i-plau de propietaris, ajuntaments (Olius i Riner) i Consell Comarcal, engegar un projecte de restauració.

L'objectiu principal del projecte és millorar l'hàbitat per a ocells aquàtics, de manera que el conjunt de les basses pugui esdevenir un indret de nidificació regular per a determinades espècies i alhora, un lloc per aturades puntuals dins les rutes migratòries per a altres. Òbviament, la millora de l'hàbitat per als ocells també repercuteix positivament en els altres grups de vertebrats (mamífers, rèptils, amfibis i peixos) i molts invertebrats. En realitat, aconseguir l'equilibri ideal per a totes les espècies de flora i fauna no és cosa fàcil. En tot cas, una millora general dels hàbitats afavoriria l'establiment o la presència en el futur d'altres espècies històricament presents a la comarca. A més de la millora de l'hàbitat, el projecte contempla l'elaboració de recursos pedagògics sobre la riquesa biològica de les basses amb la finalitat de millorar la percepció d'aquests espais per part de propietaris i visitants.

El projecte ha de servir per a conservar les espècies i els hàbitats aquàtics i alhora afegir un nou punt d'interès turístic als municipis, creant zones per gaudir de la natura en una àrea afectada per un gran incendi (1998), i consolidant-se com a punt d'interès municipal per a fer excursions, caminades, activitats per escoles, etc.

Així, les actuacions realitzades han contemplat:

- Augment de la vegetació aquàtica del voltant de la làmina d'aigua amb canyís, boga i canya, per a que puguin amagar-se i reproduir-se espècies com el cabusset (*Tachybaptus ruficollis*), la polla d'aigua (*Gallinula chloropus*), el balquer (*Acrocephalus arundinaceus*) i l'ànec coll-verd (*Anas platyrhynchos*), entre altres.

- Restricció de l'accés del bestiar a les zones més favorables per la nidificació d'aquestes espècies.

- Creació de pantalles de protecció visual per a què els ocells tinguin més tranquil·litat i hom pugui acostar-s'hi i observar-les sense molestar.

- Col·locació de panells explicatius per informar i conscienciar als visitants sobre la riquesa biològica de la zona i dels hàbitats.

Un cop finalitzades les actuacions, el Grup de Natura del Solsonès porta a terme un seguiment i una avaluació anual dels resultats a llarg termini.

Un exemple és el seguiment que ja es fa actualment de les diferents caixes niu i caixes refugi per a ocells i ratpenats respectivament, que s'han anat col·locant aquests darrers anys en aquest mateix indret, i que han proporcionat resultats molt engrescadors.

Ànec coll-verd (*Anas platyrhynchos*) (David Guixé)

Polla d'aigua (*Gallinula chloropus*) (David Guixé)

Bernat pescaire (*Ardea cinerea*) (David Guixé)

Cabusset (*Tachybaptus ruficollis*) (David Guixé)

Boscarla de canyar (*Acrocephalus scirpaceus*) (Ferran Fontelles)

Tallarol de casquet (*Sylvia atricapilla*) (David Guixé)

Caixa refugi per quiròpters (Fermí Sort)

Caixa niu per ocells (Fermí Sort)

Caixa amb niu i ous (David Guixé)

Agraïments

El desenvolupament d'aquest treball es deu a l'esforç d'un conjunt de persones i institucions a les quals volem donar gràcies:

Als propietaris de les finques de Brics (Alejandra Cuartero) i de l'Alsina (Daniel Riba) que han apostat sempre per la iniciativa de conservar els valors naturals de les basses de Brics i l'embassament de l'Alsina. També al propietari de Cor de Roure (Ramon Mascaró).

A la Fundació "La Caixa" i a l'Ajuntament d'Olius pel suport econòmic. A Florinda Alsina i Manolo González per l'aportació d'informació històrica de la zona.

Finalment, a tots els membres del Grup de Natura del Solsonès que, a banda de veure néixer amb molta il·lusió aquesta iniciativa i projecte, han aportat el seu coneixement i el seu treball.

A totes i tots, moltes gràcies.

BIBLIOGRAFIA

- ALARCÓN, S.; MONTRAVETA, M.; GUIXÉ, D.; SORT, F. Elements i espais d'interès natural de la comarca del Solsonès in Natura i Cultura al Bell Mig de Catalunya [Fitxer informàtic]. Solsona: Centre d'Estudis Lacetans, 2006. 1 CD-ROM.
- BLANCO, J.; GONZÁLEZ, J. Libro Rojo de los vertebrados de España. ICONA, 1992.
- BOLÓS, O.; VIGO, J.; MASSALLES, R.; NINOT, J. Flora Manual dels Països Catans. Barcelona: 2000.
- CONESA, J.; SEBASTIÀ, T.; PEDROL, J.; PELACHO, A.; RECASENS, J. Estructura i organització d'Angiospermes. Lleida: 1995.
- FOLCH, R. La vegetació dels Països Catalans. Barcelona: 1981.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE POLÍTICA TERRITORIAL I OBRES PÚBLIQUES. [En línia]. 2007. <http://www.gencat.cat>
- GUIXÉ, D.; NICOLAU, J.; LARRUY, X.; COLELL, P.; ROCASPANA, R.; MAÑAS, D.; DEVIS, J. El medi Natural del Solsonès. Vegetació, flora, fauna vertebrada i espais d'interès natural. CTFC. Solsona: CTFC, 2008. Inèdit.
- GUIXÉ, D.; ROCASPANA, R.; RODRÍGUEZ, M. "Espais d'interès natural i espècies de flora i fauna prioritàries del Solsonès". A: Oppidum, núm. 4. Solsona: 2006.
- INSTITUT CARTOGRÀFIC DE CATALUNYA. [En línia]. 2007. <http://www.icc.es>
- PRIMACK, R.; ROS, JD. Introducció a la biologia de la conservació. Barcelona: 2002.
- SERVEI DE METEOROLOGIA DE CATALUNYA. [En línia]. 2007. <http://www.meteocat.cat>
- VALLEJO, R. Restauración de Ecosistemas Mediterráneos. Universidad de Alcalá, 2003. (Colección Aula Abierta)

Catàleg de fauna vertebrada de les basses de Brics i de l'embassament de l'Alsina

Ordre	Família	Nom científic	Nom vulgar	Corologia	Fenologia	Estatus general
Peixos						
Cipriniformes	Ciprínids	<i>Tinca tinca</i>	Tenca			EN
	Salmònids	<i>Salmo trutta</i>	Truita comuna	ES		CR
		<i>Oncorhynchus mykiss</i>	Truita arc iris	IN		LC
Perciformes	Centrarchidae	<i>Micropterus salmoides</i>	Perca americana	NE		NA
Amfibis						
Urodels	Salamàndrids	<i>Salamandra salamandra</i>	Salamandra	ES		NT
Anurs	Discoglòssids	<i>Alytes obstetricans</i>	Tòtil	EO		LC
	Pelodítids	<i>Pelodytes punctatus</i>	Granoteta de punts	EO		LC
		<i>Pelobates cultripes</i>	Gripau d'esperons			LC
	Bufònids	<i>Bufo bufo</i>	Gripau comú	ES		NA
		<i>Bufo calamita</i>	Gripau corredor			LC
	Hílids	<i>Hyla meridionalis</i>	Reineta	ME		NT
	Rànids	<i>Pelophylax perezi</i>	Granota verda	ME		LC
Rèptils						
Sauria	Gecònids	<i>Tarentola mauritanica</i>	Dragó comú	ME		NA
Saures	Lacèrtids	<i>Timon lepidus</i>	Llangardaix ocel-lat	ME		NT
		<i>Podarcis muralis</i>	Sargantana roquera	ES		NA
		<i>Podarcis hispanica</i>	Sargantana ibèrica	ME		NA
		<i>Psammotromus algirus</i>	Sargantaner gros	ME		NA
	Ànguids	<i>Anguis fragilis</i>	Vidriol	ES		NA
Ofidis	Colúbrids	<i>Coronella girondica</i>	Colobra llisa meridional	ME		LC
		<i>Malpolon monspessulanum</i>	Serp verda	ME		NA
		<i>Rhinechis scalaris</i>	Serp blanca			NA
		<i>Natrix maura</i>	Colobra d'aigua	EO		NA
Ocells						
Podicipediformes	Podicipedidae	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Cabusset	AM	M,H	VU
Pelecaniformes	Falacrocoràcids	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Corb marí gros	A	M	NA
Ciconiformes	Ardèids	<i>Bubulcus ibis</i>	Esplugabous	IA	P	NE
		<i>Egretta garzetta</i>	Martinet blanc	AM	P	NE
		<i>Egretta alba</i>	Agró blanc	HO	P	NE
		<i>Ardea cinerea</i>	Bernat pescaire	A	ENP i M	NT
		<i>Ardea purpurea</i>	Agró roig	A	P	LC
	Cicònids	<i>Ciconia ciconia</i>	Cigonya	A	P	LC
Anseriformes	Anàtids	<i>Anas crecca</i>	Xarxet	HO	P	NE

Ordre	Família	Nom científic	Nom vulgar	Corologia	Fenologia	Estatut general
		<i>Anas platyrhynchos</i>	Ànec coll-verd	A	S	NA
		<i>Anas querquedula</i>	Xarrasclet	PA	P	NE
		<i>Anas clypeata</i>	Ànec cullerot	HO	P	NE
		<i>Anas acuta</i>	Ànec cuallarg		P	NE
Accipitriformes	Accipitrids	<i>Pernis apivorus</i>	Aligot vesper	ES	P	NT
		<i>Milvus migrans</i>	Milà negre	A	P	LC
		<i>Milvus milvus</i>	Milà reial	EU	P,ENP	EN
		<i>Neophron percnopterus</i>	Aufrany	A	P	NT
		<i>Gyps fulvus</i>	Voltor	A	ENP	NT
		<i>Circaetus gallicus</i>	Àguila marcenca	A	E	LC-CR/EN
		<i>Circus cyaneus</i>	Arpella pàl·lida	A	P i H	NA
		<i>Accipiter nisus</i>	Esparver	A	S	NA
		<i>Accipiter gentilis</i>	Astor	A	S	NA
		<i>Buteo buteo</i>	Aligot	A	S	NA
		<i>Hieraetus pennatus</i>	Àguila calçada	ME	E	NT
	Pandiònids	<i>Pandion haliaetus</i>	Àguila pescadora	A	P	NE
Falconiformes	Falcònids	<i>Falco tinnunculus</i>	Xoriguer	A	S	NA
		<i>Falco columbarius</i>	Esmerla	HO	H	VU
		<i>Falco subbuteo</i>	Falcó mostatxut	A	E	LC
		<i>Falco eleonaorae</i>	Falcó de la reina		E,P	VU
		<i>Falco peregrinus</i>	Falcó peregrí	CO	H	NT
	Fasiànids	<i>Alectoris rufa</i>	Perdiu roja	ME	S	LC
		<i>Coturnix coturnix</i>	Guatlla	A	E	NT
		<i>Phasianus colchicus</i>	Faisà	D	E	NA
Gruiformes	Gruidae	<i>Grus grus</i>	Grua	PA	P	NE
	Rallidae	<i>Rallus aquaticus</i>	Rascló	PA	E i P	CR/EN
		<i>Gallinula chloropus</i>	Polla d'aigua	CO	S	LC
Caradriformes	Caràdrids	<i>Charadrius dubius</i>	Corriol petit	A	P	VU
		<i>Vanellus vanellus</i>	Fredeluga	PA	H	P-NT
	Escolopàcids	<i>Gallinago gallinago</i>	Becadell comú	HO	H	P-NT
		<i>Scolopax rusticola</i>	Becada	PA	P	H-VU
		<i>Tringa totanus</i>	Gamba roja	PA	P	NE
		<i>Tringa nebularia</i>	Gamba verda	SI	P	NE
		<i>Tringa ochropus</i>	Xivita	PA	P	NE
		<i>Actitis hypoleucos</i>	Xivitona vulgar	A	P	EN
	Làrids	<i>Larus ridibundus</i>	Gavina vulgar	A	P	NA
		<i>Larus michahellis</i>	Gavià argentat	ME	P	NA

Ordre	Família	Nom científic	Nom vulgar	Corologia	Fenologia	Estatut general
Columbiformes	Colúmbids	<i>Columba livia</i>	Colom roquer	ME	S	NA
		<i>Columba oenas</i>	Xixella	A	S	NT
		<i>Columba palumbus</i>	Tudó	A	S	NA
		<i>Streptopelia decaocto</i>	Tórtora turca	A	S	NT
		<i>Streptopelia turtur</i>	Tórtora	A	E	NY
Cuculiformes	Cucúlids	<i>Cuculus canorus</i>	Cucut	A	E	NA
Estrigiformes	Titònids	<i>Tyto alba</i>	Òliba	A	E	VU
		Estrígids	<i>Otus scops</i>	Xot	A	E
	<i>Bubo bubo</i>		Duc	A	S	VU
	<i>Athene noctua</i>		Mussol comú	PA	S	VU
	<i>Strix aluco</i>		Gamarús	A	S	NA
	<i>Asio otus</i>	Mussol banyut	HO	S	LC	
Caprimulgiformes	Caprimúlgids	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Enganyapastors	A	E	NT
Apodiformes	Apòdids	<i>Apus apus</i>	Falcot	A	E	NA
		<i>Apus melba</i>	Ballester	A	M	NA
Coraciformes	Coracínids	<i>Coracias garrulus</i>	Gaigblau	EUT	P	NE
	Alcedínids	<i>Alcedo atthis</i>	Blauet	A	P	VU
	Meròpids	<i>Merops apiaster</i>	Abellerol	A	E	NT
	Upúpids	<i>Upupa epops</i>	Puput	A	E	NA
Piciformes	Pícids	<i>Jynx torquilla</i>	Colltort	ES	E	LC
		<i>Picus viridis</i>	Picot verd	A	S	NA
		<i>Dendrocopos major</i>	Picot garser gros	A	S	NA
Passeriformes	Alàudids	<i>Galerida cristata</i>	Cogullada vulgar	A	S	NA
		<i>Lullula arborea</i>	Cotoliu	A	S	NA
		<i>Alauda arvensis</i>	Alosa	A	S	NA
	Hirundínids	<i>Riparia riparia</i>	Oreneta de ribera	HO	M,ENP	CR
		<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	Roquerol	PM	E	NA
		<i>Delichon urbica</i>	Oreneta cua-blanca	A	E	NA
		<i>Hirundo rustica</i>	Oreneta vulgar	A	E	NT
		Motacíl·lids	<i>Anthus campestris</i>	Trobat	PA	E
	<i>Anthus pratensis</i>		Titella	ES	H	NA
	<i>Anthus spinoletta</i>		Grasset de muntanya	PM	E	VU
	<i>Motacilla flava</i>		Cuereta groga	A	P	NE
	<i>Motacilla cinerea</i>		Cuereta torrentera	A	S	LC
	<i>Motacilla alba</i>		Cuereta blanca	A	S	NA
	Troglodítids	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Cargolet	A	S	NA

Ordre	Família	Nom científic	Nom vulgar	Corologia	Fenologia	Estatus general
	Prunèl·lids	<i>Prunella modularis</i>	Pardal de bardissa	ES	H	NA
	Túrdids	<i>Erithacus rubecula</i>	Pit-roig	A	S	NA
		<i>Luscinia megarhynchos</i>	Rossinyol	A	E	NA
		<i>Luscinia svecica</i>	Cotxa blava	AM	P	NE
		<i>Phoenicurus ochrurus</i>	Cotxa fumada	PM	S	NA
		<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Cotxa cua-roja	ES	P	
		<i>Saxicola rubetra</i>	Bitxac rorenc	ES	P	NE
		<i>Saxicola torquata</i>	Bitxac comú	A	S	NE
		<i>Oenanthe oenanthe</i>	Còlit gris	A	E	NA
		<i>Oenanthe hispanica</i>	Còlit ros	A	E	NT
		<i>Monticola saxatilis</i>	Merla roquera	PM	E	LC
		<i>Monticola solitarius</i>	Merla blava	PM	S	EN
		<i>Turdus merula</i>	Merla	A	S	NA
		<i>Turdus pilaris</i>	Griva cerdana	ES	H	NA
		<i>Turdus philomelos</i>	Tord comú	ES	S	NA
		<i>Turdus iliacus</i>	Tord ala-roig	ES	H	NA
		<i>Turdus viscivorus</i>	Griva	A	S	NA
	Sílvids	<i>Cettia cetti</i>	Rossinyol bastard	ME	S	NA
		<i>Cisticola juncidis</i>	Trist	IA	E	CR
		<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Boscarla de canyar	EUT	P	CR
		<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Balquer	EUT	E	CR
		<i>Hippolais polyglotta</i>	Bosqueta vulgar	ME	E	NT
		<i>Sylvia undata</i>	Tallareta cuallarga	ME	S	NA
		<i>Sylvia cantillans</i>	Tallarol de garriga	ME	S	NA
		<i>Sylvia melanocephala</i>	Tallarol capnegre	ME	S	NA
		<i>Sylvia hortensis</i>	Tallarol emmascarat	ME	S	NT
		<i>Sylvia communis</i>	Tallareta vulgar	ES	P,(E)	VU
		<i>Sylvia atricapilla</i>	Tallarol de casquet	A	E	NA
		<i>Phylloscopus bonelli</i>	Mosquiter pàl·lid	A	E	NA
		<i>Phylloscopus collybita</i>	Mosquiter comú	A	S	NA
		<i>Phylloscopus trochilus</i>	Mosquiter de passa	A	P	NE
		<i>Regulus regulus</i>	Reietó	A	H	NA
		<i>Regulus ignicapillus</i>	Bruel	A	S	NA
	Muscicàpids	<i>Muscicapa striata</i>	Papamosques gris	A	E	NA
		<i>Ficedula hypoleuca</i>	Mastegatatxes	ES	P	NE
	Egítalids	<i>Aegithalos caudatus</i>	Mallarenga cuallarga	A	S	NA

Ordre	Família	Nom científic	Nom vulgar	Corologia	Fenologia	Estatus general
	Pàrids	<i>Parus cristatus</i>	Mallerenga emplomallada	A	S	NA
		<i>Parus ater</i>	Mallerenga petita	A	S	NA
		<i>Parus caeruleus</i>	Mallerenga blava	A	S	NA
		<i>Parus major</i>	Mallerenga carbonera	A	S	NA
	Sítids	<i>Sitta europaea</i>	Pica-soques blau	A	S	NA
	Cèrtids	<i>Certhia brachydactyla</i>	Raspinell comú	A	S	NA
	Remizidae	<i>Remiz pendulinus</i>	Teixidor		P	NA
	Oriòlids	<i>Oriolus oriolus</i>	Oriol	A	E	NA
	Lànids	<i>Lanius collurio</i>	Escorxadador	A	E	NT
		<i>Lanius excubitor</i>	Botxí	A	E,H	NT
		<i>Lanius senator</i>	Capsigrany	ME	E	NT
		<i>Lanius meridionalis</i>	Botxí	A	E,H	NT
	Còrvids	<i>Garrulus glandarius</i>	Gaig	A	S	NA
		<i>Pica pica</i>	Garsa	A	S	NA
		<i>Corvus corone</i>	Cornella	A	S	NA
		<i>Corvus corax</i>	Corb	A	S	NA
	Estúrnids	<i>Sturnus vulgaris</i>	Estornell vulgar	A	S	NA
		<i>Sturnus unicolor</i>	Estornell negre	ME	S	NA
	Passèrids	<i>Passer domesticus</i>	Pardal comú	A	S	NA
		<i>Passer montanus</i>	Pardal xarrec	A	S	NT
		<i>Petronia petronia</i>	Pardal roquer	ME	S	LC
	Fringil·lids	<i>Fringilla coelebs</i>	Pinsà comú	A	S	NA
		<i>Serinus serinus</i>	Gafarró	A	S	NA
		<i>Serinus citrinella</i>	Lluçaret	PM	H	NA
		<i>Carduelis chloris</i>	Verdum	A	S	NA
		<i>Carduelis carduelis</i>	Cadenera	A	S	NA
		<i>Carduelis spinus</i>	Lluç	A	H	NA
		<i>Carduelis cannabina</i>	Passerell	A	S	NA
		<i>Loxia curvirostra</i>	Trencapinyes	A	H	NA
		<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Pinsà borroner	ES	H	LC
		<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Durbec	A	H	NT
	Emberizids	<i>Emberiza citrinella</i>	Verderola	ES	H	CR
		<i>Emberiza cirius</i>	Gratapalles	ME	S	NA
		<i>Emberiza cia</i>	Sit negre	A	S	NA
		<i>Emberiza hortulana</i>	Hortalà	EUT	E	LC
		<i>Emberiza schoeniculus</i>	Repicatalons	PA	H,P	EN
		<i>Emberiza calandra</i>	Cruixidell	A	E	NA

Ordre	Família	Nom científic	Nom vulgar	Corologia	Fenologia	Estatut general
Mamífers						
Insectívors	Erinacèids	<i>Erinaceus europaeus</i>	Eriçó fosc	A		VU
	Tàlpids	<i>Sorex minutus</i>	Musaranya menuda	ES		NA
		<i>Crocidula russula</i>	Musaranya comuna	A		NA
		<i>Suncus etruscus</i>	Musaranya nana	A		NA
Quiròpters	Rinolòfids	<i>Rhinolophus ferrum-equinum</i>	Rat-penat de ferradura gran	PA		NT
		<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Rat-penat de ferradura petit	POC		NT
	Vespertilionidae	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Rata-pinyada pipistrel·la comuna	POC		LC
		<i>Pipistrellus kuhli</i>	Rata-pinyada de vores clares	POC		LC
Lagofoms	Lepòrids	<i>Lepus europaeus</i>	Llebre	ES		NT
		<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Conill	ME		NT
Rosegadors	Sciuridae	<i>Sciurus vulgaris</i>	Esquirol	A		NT
	Múrids	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Ratolí de bosc	A		NA
		<i>Rattus norvegicus</i>	Rata comuna	A		NA
		<i>Mus spretus</i>	Ratolí mediterrani	A		NA
		<i>Mus domesticus</i>	Ratolí domèstic	A		NA
		Micròtids	<i>Arvicola sapidus</i>	Rata d'aigua	ME	
	<i>Microtus duodecimcostatus</i>	Talpó comú	ME		NA	
	<i>Microtus agrestis</i>	Talpó muntanyenc	ES		NA	
Artiodàctils	Súids	<i>Sus scrofa</i>	Senglar	A		NA
	Cèrvids	<i>Capreolus capreolus</i>	Cabirol	A		NA
Carnívors	Cànids	<i>Vulpes vulpes</i>	Guineu	A		NA
	Mustèlids	<i>Mustela nivalis</i>	Mostela	HO		NT
		<i>Martes foina</i>	Fagina	A		NA
		<i>Meles meles</i>	Toixó	A		NT
	Vivèrrids	<i>Genetta genetta</i>	Geneta	ME		NA

Llegenda

1- Corologia:

ME: Espècies mediterrànies
ME(T): Mediterrani (turkestà)
IM: Ibero-magribí
EN: Endemismes pirinencs o ibèrics
ES: Espècies eurosiberianes i mesoeuropees
EO: Espècies de l'Europa occidental
SI: Sibèria
AR: Àrtic
BA: Espècies boreo-alpines
PM: Paleo-montà
PA: Paleàrtic
POC: Paleàrtic occidental
EU: Europeu
EUT: Europeu-turquestà
NE: Neàrtic
HO: Holàrtic
AM: Antic (i vell) món
IA: Indo-africà
ET: Etiòpic
CO: Cosmopolita
A: Espècies àmpliament distribuïdes
I: Espècies introduïdes
(origen europeu, asiàtic o americà)
IN: Introduïda
D: Desconeguda

2- Fenologia:

S: Sedentari o present tot l'any
E: Estival
ENP: Estival no reproducció = (E): Estiuejant
H: Hivernant
P: De pas = M : Migrant
A: Accidental

3- Estatus general:

EW: Extingida
CR: Perill crític
EN: En perill
VU: Vulnerable
NT: Quasi amenaçada
LC: Poc amenaçada
NA: No amenaçada
NE: No avaluada